

Factsheet gemeenten

Handelingskader beslagvrije voet in relatie tot verhoging van het wettelijk minimumloon

Aanleiding

Op 1 januari 2023 worden het wettelijk minimumloon (WML) en de daaraan gekoppelde uitkeringen verhoogd met 10,15%. Ook de inkomensgrenzen en toeslagen worden hoger en ongeveer 500.000 extra inwoners krijgen recht op toeslagen. Deze verhogingen komen vaak niet bij hen terecht als er een beslag op hun inkomen ligt.

Als de beslagvrije voet (BVV) als percentage van het inkomen is vastgesteld - zoals bij de meeste bijstandsgerechtigden¹ - dan veert de BVV mee met het inkomen. In alle andere gevallen is dat niet zo: totdat de BVV wordt herberekend, wordt al het inkomen boven de eerder vastgestelde BVV afgedragen aan de beslaglegger. Dit is niet wenselijk omdat het kabinet de inflatiecompensatie ten goede wil laten komen aan kwetsbare burgers die met stijgende kosten te maken hebben.

De beslaglegger moet de BVV iedere 12 maanden herberekenen. Er is geen algemene wettelijke verplichting om dit eerder te doen. Dat is slechts anders wanneer de inwoner de beslaglegger tussentijds actief vraagt om een herberekening, omdat er sprake is van een structurele wijziging van omstandigheden. De verwachting is dat juist veel kwetsbare inwoners dit niet doen. Deze factsheet geeft gemeenten inzicht in hun mogelijkheden en handvatten om eraan bij te dragen dat de inflatiecompensatie (op tijd) bij inwoners terecht komt.

Tegelijkertijd vraagt deze ongewone situatie heel veel van inwoners, ketenpartners en partijen om de inwoner heen. Het is daarom belangrijk om, welke mogelijkheid u ook kiest, onderling goed af te stemmen en elkaar te ondersteunen waar dat kan.

Leeswijzer

De verhoging van het wettelijk minimumloon (en de gekoppelde uitkeringen) komt mogelijk niet direct en/of volledig terecht bij inwoners met beslag op hun inkomen. Dit is onwenselijk omdat het kabinet de inflatiecompensatie ten goede wil laten komen aan kwetsbare burgers die met stijgende kosten te maken hebben. Als gemeente kunt u inwoners hier op verschillende manieren bij ondersteunen:

¹ BBZ,PW, IAOW en IOAZ. Er zijn echter een aantal uitzonderingen, voor inwoners die in een inrichting verblijven geldt een andere berekening, daarnaast kunnen er redenen zijn om alsnog met een bedrag te werken ipv een percentage.

Rol	Actie	Paragraaf
Beslagleggers	U kunt de BVV meestal zelf aanpassen. Daarvoor zijn verschillende opties opgenomen.	1
Derdebeslagenen (Werkgevers en uitkeringsverstrekkers)	U kunt inwoners wijzen op de mogelijkheid om beslagleggers te vragen om een herberekening. Beslagleggers kunnen u (tussentijds) verzoeken om de BVV aan te passen.	2
Gemeenten, Schuldhelpverleners en ondersteuners om de inwoner heen	U kunt inwoners/cliënten wijzen op de mogelijkheid om beslagleggers te verzoeken om (eerdere) herberekening en hen hierbij ondersteunen. U kunt inwoners/cliënten ook wijzen op mogelijk recht op (hogere) toeslagen.	3

1. Beslagleggers

Beslagleggers kunnen de BVV's van beslagen die doorlopen na 1-1-2023 eerder herberekenen of aanpassen om te zorgen dat de stijging van het inkomen niet (volledig) bij de beslaglegger/schuldeiser komt.

Wat staat er in de wet?

Beslagleggers stellen de BVV opnieuw vast als *'zij met reden omkleed worden geïnformeerd over een structurele wijziging van omstandigheden die van belang is voor de vaststelling van de BVV'*. [\(artikel 475d lid 3 onder b Rv\)](#). Ook hebben zij op grond van 475d lid 4 Rv *'de bevoegdheid om de BVV opnieuw vast te stellen als zij bekend raken met feiten of omstandigheden die van invloed kunnen zijn op de BVV'*.

Dit betekent dat:

- Beslagleggers mogen – gezien de wijziging van WML en bijstandsnorm – een herberekening uitvoeren.
- Inwoners mogen verzoeken om herberekening. Dan is de beslaglegger verplicht de BVV onverwijld opnieuw te berekenen.

Belangrijke aandachtspunten

- De hoogte van de BVV is - door de informatie die de rekentool gebruikt voor de berekening - afhankelijk van het moment waarop beslagleggers de BVV (her)berekenen.
- In sommige gevallen wordt de BVV juist lager ipv hoger door de herberekening. Gerechtsdeurwaarders zijn verplicht om die lagere BVV door te voeren, maar dat mag niet met terugwerkende kracht. Een hogere BVV dient wel onverwijld en aldus met terugwerkende kracht doorgevoerd te worden.

De BVV bestaat (behalve bij inwoners op of onder bijstandsniveau) uit 2 onderdelen:

1. 95% van de voor de inwoner geldende bijstandsnorm.

Per 1-1-2023 gebruiken de rekentools de [nieuwe bijstandsnormen](#).

2. De compensatiekop die het (afnemend) recht op toeslagen compenseert

Als het inkomen hoger wordt, wordt het recht op toeslagen lager. De compensatiekop compenseert dit. De rekentool berekent het inkomen en recht op toeslagen obv gegevens uit de polisadministratie. Door de periodebepaling gebruikt de rekentool daarvoor het inkomen van enkele maanden geleden.

Wanneer een BVV op 1-1-2023 wordt berekend gebruikt de tool dus wel de hogere bijstandsnormen, maar het inkomen van 2022.

Hieronder vindt u verschillende opties om te zorgen dat de inkomensstijging niet (volledig) bij de beslaglegger/schuldeiser komt.

Optie 1	Vervroegd herberekenen in januari 2023
Voordeel	BVV is in januari al gebaseerd op de hogere bijstandsnormen.
Nadeel	In de nieuwe BVV is nog geen rekening gehouden met het nieuwe inkomen van 2023. De BVV valt daardoor mogelijk lager uit dan bij een latere herberekening.

Optie 2	Vervroegd herberekenen in januari 2023 en mei 2023
Voordeel	BVV is in januari al gebaseerd op de hogere bijstandsnormen en is in mei ook gebaseerd op het nieuwe inkomen van 2023.
Nadeel	Meer werk voor de uitvoering Inwoner en derde worden twee keer geconfronteerd met een aanpassing van de BVV.

Optie 3	Vervroegd herberekenen met handmatige aanpassing van de inkomsten in de rekentool
Uitleg	Beslagleggers kunnen de BVV herberekenen met de beschikbare inkomensgegevens van januari 2023 uit de rekentool (die medio maart zichtbaar zijn) of op basis van inkomensspecificaties die de inwoner aanlevert.
Voordeel	1 keer herberekenen De BVV is (iets) later, gebaseerd op de hogere bijstandsnormen en op het meest actuele inkomen uit januari 2023
Nadeel	Meer werk voor de uitvoering omdat de aanpassing van de indicatieperiode en het invoeren van het inkomen handmatige acties zijn. Extra gevoelig voor foutieve berekeningen

Optie 4	De afloscapaciteit niet volledig uitnuttigen
Uitleg	De BVV moet gerespecteerd worden, maar dit betekent niet dat de afloscapaciteit die hierdoor ontstaat (al het inkomen boven de BVV) volledig uitgenut moet worden. Gemeenten hebben (als enige beslaglegger of CDW) de vrijheid om hier andere afspraken over te maken met inwoners. ² Let op: Houdt er rekening mee dat hierdoor geen rechtsongelijkheid tussen inwoners ontstaat. Maak dus soortgelijke afspraken.

² Zie ook Q&A 3.5 https://vng.nl/sites/default/files/2020-11/qa_wvrvv.pdf

	<p>Let op: Wanneer de afloscapaciteit verdeeld wordt, heeft dit ook impact op de afdracht aan andere beslagleggers.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De beslaglegger stuurt de derde een brief over aanpassen van de afdracht zodat de derde kan zorgen voor de juiste afdracht. • De beslaglegger informeert de inwoner per brief over deze tijdelijke aanpassing. • De beslaglegger herberekent de BVV, conform de reguliere werkwijze, 12 maanden na vaststelling van de oorspronkelijke BVV. De beslaglegger communiceert de nieuwe BVV aan de derde en informeert de inwoner hierover via het Overzicht van uw BVV en de begeleidende brief.
Voordeel	Inwoners beschikken al vroeg in 2023 over de inflatiecompensatie. Geen herberekening in de rekentool (eerder dan de reguliere 12-maandelijke herberekening). Er is dus ook geen 'overzicht van uw beslagvrije voet' nodig.
Nadeel	Het is de vraag of de derde hiermee uit de voeten kan. De afloscapaciteit die niet benut wordt kan niet 'veiliggesteld' worden. Voor gemeenten die loonbeslag hebben uitbesteed betekent het dat ze de opdracht tot aanpassing van de afdracht aan de deurwaarders moeten geven.

Welke beslagen kunt u eerder herberekenen?

- Alle beslagen die doorlopen na 1-1-2023
- Beslagen waar de BVV niet als percentage (95%) van het inkomen is vastgesteld
- En waarbij de gemeenten de enige beslaglegger of coördinerend deurwaarder is.

Let op: Indien er meerdere beslagen op 1 inkomstenverhouding zijn heeft alleen de CDW de bevoegdheid om de BVV (opnieuw) vast te stellen.

Voorbeeldteksten voor communicatie aan inwoners en derden

De VNG heeft voor bovenstaande opties voorbeeldteksten gemaakt waarmee gemeentelijke beslagleggers derden en inwoners kunnen informeren. U vindt alle teksten in [dit document](#).

Nieuwe beslagen begin 2023

Legt u na 1-1-2023 een nieuw beslag? Dan zal de rekentool direct uitgaan van de hogere bijstandsnormen. Maar de tool gebruikt de eerste paar maanden van 2023 nog wel het inkomen uit 2022. Zie het kader hierboven.

2. Derdebeslagen (werkgevers/uitkeringsverstrekkers)

De derde volgt de BVV die de beslaglegger vaststelt. Zij moeten al het inkomen boven de BVV afdragen. Stelt de beslaglegger een nieuwe BVV vast of wordt deze verhoogd met 10% (optie 4)? Of wil de beslaglegger de afloscapaciteit niet volledig uitnuttigen? Dan volgt de derdebeslagene de beslaglegger daarin.

3. Kwetsbare inwoners actief ondersteunen

Inwoners wijzen op – en ondersteunen bij - eerder herberekenen BVV

Derdebeslagenen, schuldhulpverleners en andere ondersteuners kunnen inwoners wijzen op de mogelijkheid om te vragen om een eerdere herberekening van de BVV en hen hierbij ondersteunen.

Via het burgerportaal (www.uwbeslagvrijevoet.nl) kunnen inwoners berekenen wat hun nieuwe inkomenssituatie betekent voor hun BVV.

Let op:

- De rekentool hanteert mogelijk oudere inkomensgegevens dan de gegevens die u met de inwoner zelf invult in het burgerportaal (zie kader).
- De hoogte van de BVV is - door de informatie die de rekentool gebruikt voor de berekening van de BVV - afhankelijk van het moment van de herberekening. De BVV kan ook lager worden!

Communicatie aan inwoners

De VNG heeft voorbeeldteksten opgesteld waarmee..

- Gemeenten hun inwoners kunnen informeren over het aanvragen van de herberekening en kunnen attenderen op mogelijk recht op (hogere) toeslagen.
- Inwoners de beslaglegger kunnen verzoeken om een eerdere herberekening.

U vindt alle teksten in [dit document](#).

Communicatie aan netwerkpartners

Daarnaast adviseren u om lokale netwerkpartners (zoals Humanitas thuisadministratie, schuldhulpmaatje, sociaal team etc.) op de hoogte te brengen van deze ontwikkelingen. En om hun gerichte instructies te geven hoe om te gaan met deze situaties. Bijvoorbeeld over wat kan een partner zelf doen en wanneer zij doorverwijzen naar de gemeente.

Inwoners informeren over mogelijk recht op (hogere) toeslagen

De inkomensgrenzen voor toeslagen zijn hoger. Daardoor hebben meer inwoners recht op (hogere) toeslagen. De rekentool gaat ervan uit dat inwoners deze toeslag ook ontvangen. Het is dus belangrijk dat inwoners dit weten en deze (hogere) toeslagen ook ontvangen.

4. Contact met andere beslagleggers

Deze ongewone situatie vraagt veel van iedereen, daarom is onderlinge afstemming cruciaal. Als inwoners de beslaglegger informeren over een wijziging die invloed heeft op de BVV en vragen om een herberekening dan moeten beslagleggers de BVV opnieuw vaststellen.

Gaat de beslaglegger niet over tot herberekening?

Indien de inwoner de beslaglegger niet zelf heeft geïnformeerd, dan heeft de beslaglegger slechts de bevoegdheid om te herberekenen. Dat is anders wanneer de inwoner de beslaglegger zelf hierom heeft verzocht. Als de beslaglegger in dat geval niet tot een herberekening overgaat, dan kan de inwoner de beslaglegger (nogmaals) wijzen op zijn wettelijke plicht op grond van artikel 475d lid 3 onder b Rv.

Wanneer beslagleggers niet herberekenen, kan de inwoner ervoor kiezen om de beslaglegger tuchtrechtelijk aan te klagen, dan wel een kort geding aan te spannen. De inwoner heeft immers recht op een herberekening in dit geval. Een klacht kan de inwoner zelf indienen bij de Kamer voor Gerechtsdeurwaarder. Voor een kort geding heeft de inwoner een (toevoegings-)advocaat nodig. U kunt de inwoner hiervoor verwijzen naar het [juridisch loket](#).

5. Heeft u vragen?

Stem onderling af

Wij kunnen ons voorstellen dat u nog vragen heeft. Voor vragen met betrekking tot specifieke casussen adviseren we partijen om eerst onderling contact te zoeken en gezamenlijk af te stemmen.

Bereikbaarheid VNG

Op [deze pagina](#) vindt u alle ondersteuningsproducten rondom de Wet vereenvoudiging beslagvrije voet, waaronder een handreiking en uitgebreide Q&A . Voor andere vragen kunt u ons bereiken via Schulden@vng.nl. Vermeld daarbij in het onderwerp 'BVV-Verhoging WML'. U kunt via dit mailadres ook een terugbelverzoek achterlaten. Let op: tussen 26 december en 9 januari zijn we afwezig.

Inloopsprekuren

Vanaf 9 januari organiseren we elke maandag, dinsdag en donderdag tussen 16:00 – 17:00 een inloopsprekuren via teams. U bent van harte welkom als u vragen heeft of signalen wilt delen. Via [deze link](#) kunt u automatisch deelnemen aan onze inloopsprekuren. Vooraf aanmelden is niet nodig.